

RU

KIM TXHOI

*Nous remercions le Conseil des arts du Canada
de son soutien pour cette traduction*

*Дякуємо Раді мистецтв Канади за підтримку
в реалізації цього проекту*

Conseil des arts du Canada   Canada Council
for the Arts

Kim Thuy

RU

КіМ Тхюї

RU

З французької переклала

Зоя Борисюк

ЛЬВІВ

УДК 821.133.1

T-92

Кім Тхюї

RU

Роман

З французької переклала Зоя Борисюк

Перекладено за виданням:

Les Éditions Libre Expression Groupe Librex inc.

Une compagnie de Quebecor Media La Tourelle

1055, boul. René-Lévesque Est Bureau 800

Montréal (Québec) H2L 4S5

Tél. : 514 849-5259. Téléc. : 514 849-1388

www.edlibreexpression.com

ISBN 978-2-7648-0463-6

© Les Éditions Libre Expression, 2009

Багатьом із нас про В'єтнам майже нічого не відомо — хіба що ми знаємо кілька в'єтнамських ресторанів, де смачно готують, або ж бачили американські фільми про нескінченну криваву війну. Але ХТО вони — головні герої цього маловідомого конфлікту?

Кім Тхюї — одна з цих «людей із човна», які втекли з пекла, щоб знайти порятунок в іншому білому краї. І невеличкими оповідями, історійками, афоризмами вона помалу малює образ квебекської пані з в'єтнамським акцентом, якій вдалося (чи, радше, яка мусила) пристосуватися до вторгнення комуністів, вижити у переповненому таборі для біженців, навчитися західному способу життя і, зрештою, звикнути до материнства. Через поетичність і гумор читати цю книжку — суцільне задоволення.

Французькою RU означає «струмочок», у переносному значенні «витікання, потік, циркуляція» (сліз, крові, грошей) (*Le Robert historique*). В'єтнамською RU означає «колискова», «колисати». І це досконала назва для цього невеликого, однак сильного роману.

Усі права застережені. Жодну частину цього видання не можна перевидавати, перекладати, зберігати в пошукових системах або передавати у будь-якій формі та будь-яким засобом (електронним, механічним, фотокопіюванням або іншим) без попередньої письмової згоди на це **ТОВ «Видавництво Анетти Антоненко»**.

Copyright © Les Éditions Libre Expression, 2009

© Зоя Борисюк, український переклад, 2017

© «Видавництво Анетти Антоненко», 2018

ISBN 978-617-7192-88-5

Французькою *gi* перекладається як «струмочок», у переносному значенні «витікання (сліз, крові, грошей)» (*Le Robert historique*).

В'єтнамською *gi* означає «колискова», «колисати».

Людам мого краю

Я прийшла на світ під час Тетського наступу*, у перші дні Нового року Мавпи, коли вибухи петард, що їх довгими ланцюжками порозвішували перед будинками, вкупі з кулеметними чергами створювали своєрідну поліфонію.

Світло я побачила в Сайгоні, там, де рештки розірваних на тисячі шматочків петард забарвили землю червоним, немов би її засипали вишневими пелюстками чи полили кров'ю двох мільйонів солдат, які стояли на бойових позиціях чи були розкидані по містах і селах роздертого надвое В'єтнаму.

Я народилася під тінню небес, розписаних феєрверками, прикрашених сяючими гірляндами, по яких урізнобіч розліталися реактивні снаряди й ракети. Місія мого народження полягала в заміні втрачених життів. Моє життя було зобов'язане продовжити життя мамине.

---

* Têt Nguyên Dán — в'єтнамський Новий рік. Тетський наступ — військова сутичка у В'єтнамській війні, що почалася ввечері 1 січня 1968 року. У битві брали участь загони 25-ї піхотної дивізії армії США і полк В'єтнамської народної армії.

Мене звать Нгуєн Ан Тінь (Nguyễn An Tnh), а мою маму Нгуєн Ан Тінь (Nguyễn An Tnh)*. Моє ім'я — це просто варіація маминого, адже одна лише крапочка під літерою «i» мене від неї відрізняє, відділяє і, зрештою, нас роз'єднує. Я була її розширенням уже одним значенням свого імені. По-в'єтнамськи її ім'я означає «мирний зовнішній світ», а моє — «мирний внутрішній світ». Цими іменами, які практично можуть замінити одне одного, мама підтвердила, що я її продовження і маю продовжити її історію.

Мамині плани поламала Історія В'єтнаму, та, що з великої літери «I». Тридцять років тому, примусивши нас перетнути Сіамську затоку, вона викинула особливість нашої вимови у воду. Водночас позбавила наші імена і смислу, вони стали тільки звуками, для французької мови чужими й дивними. А коли мені виповнилося десять, вона, зокрема, поламала і мою роль природного продовження мами.

---

* У вимові ці імена відрізняються лише тоном, який на письмі позначається один крапочкою, другий хвилястою лінією.

Завдяки вигнанню мої діти ніколи не були продовженням ні мене, ні моєї історії. Їх звать Паскаль і Анрі, і вони на мене геть не схожі. У них світле волосся, біла шкіра і густі вії. Я не відчула, як очікувала, природного материнського почуття, коли вони о третій годині ранку, серед ночі, припадали до моїх грудей. Материнський інстинкт з'явився згодом, упродовж безсонних ночей, з брудними пелюшками, безпричинними усмішками, неочікуваними миттями радості.

Отоді, саме в той момент, я збагнула любов матері, яка сиділа напроти мене у трюмі нашого судна, тримаючи на руках немовля, голова якого була вкрита сморідними струпами корости. Цей образ стояв перед моїми очима не один день і, напевно, не одну ніч. Морок у трюмі розсіювало завжди однакове світло маленької лампочки, що висіла на кінці проводу, прибитого іржавим цвяхом. У глибині корабля день нічим не відрізнявся від ночі. Постійність цього освітлення оберігала нас від безмежності моря і неба, що нас оточували. Люди, які сиділи на палубі, розповідали, що між блакиттю неба і моря немає жодної демаркаційної лінії. Тож було неясно, чи ми прямували в небо, чи поринали у водні глибини. Рай і пекло обнялись у череві нашого судна. Рай обіцяв поворот у нашому житті, нове майбуття, нову історію. Пеклом були наші страхи: страх перед піратами, страх померти від голоду, страх отруїтися сухарями, просоченими машинним маслом, страх, що забракне води, страх, що не зможемо звестися на ноги, страх від примусового пісяння в червоний горщик, який передавався з рук у руки, страх заразитися від тієї коростявої дитячої

голівки, страх ніколи вже не ступити на тверду землю, страх не побачити більше своїх батьків, які сиділи десь у напівмороці серед двох сотень осіб.

Перш ніж наше судно серед гупої ночі підняло якір на берегах Рач Джіа, більшість пасажирів були охоплені одним страхом: страхом перед комуністами, через що вони й тікали. Та щойно воно опинилося в оточенні й в облозі суцільного, одноманітного блакитного горизонту, їхній страх перетворився на чудовисько з сотнею облич і пилав нам ноги, перешкоджав відчутти занімлість наших знерухомлених м'язів. Ми закликали у страхові, заціпеніли від жаху. І не заплющували очей, коли малий із коростявою головою нас поливав. Ми вже не морщили носа перед блювотинням наших сусідів. Ми сиділи, затерпнувши, затерті плечима одних, ногами інших і страхом кожного з нас. Наче паралізовані.

Розповідь про маленьку дівчинку, яку поглинуло море, коли вона послизнулася, йдучи по борту, поширилася у запашному череві судна, як знеболюючий або збуджуючий газ, унаслідок чого єдина лампочка перетворилася на полярну зірку, а просочені машинним маслом сухарі — на бісквіти з вершковим кремом. Смак машинного масла у горлі, на язиці й у голові присипляв нас у ритмі колискової, яку співала моя сусідка.

Кінець безкоштовного
уривку. Щоби читати
далі, придбайте, будь
ласка, повну версію
книги.